

Moderne tijd

bron 8

In 1832 verschijnt in de Amerikaanse krant *The Liberator* een artikel met de titel "Mannen, vrouwen en kinderen verkocht":

Moeders - Vrouwen - Zusters - Ontwaakt! Wie van jullie is bereid de plek in te nemen van die Afrikaanse moeders? Kijk toe hoe haar baby van haar moederlijke boezem wordt gerukt en wordt weggedragen door schurken! Nooit zult u dit nog een keer willen zien! Echtgenoten die weg worden gerukt van hun jammerende partners, nu al gepijnigd door bloederige striemen! Geliefden die voor eeuwig van elkaar gescheiden worden en ver, ver weg zullen blijven! Harten bloeden terwijl ze stil moeten blijven! Maar ik wijs dit af. Ik richt mij tot uw harten, zusters!

bron 9

Foto gemaakt in 1901 in de Verboden Stad, het paleis van de Chinese keizer:

Toelichting:

Op het plein staan de troepen van de Achtlandenalliantie, een militair verbond van verschillende westerse landen en Japan, die samen in China vechten.

bron 10

In 1905 vechten Nederlandse troepen in de kolonie Nederlands-Indië tegen de vorst van Boni, een staat op het eiland Celebes (het huidige Sulawesi).

Sergeant Zentgraaff schrijft voor het *Bataviaasch Nieuwsblad* over de gebeurtenissen na de overwinning van de Nederlanders:

Daar nadert de stoet: voorop de magere kapitein der Wadjorezen¹⁾ [die als tolk was ingehuurd], dan de Rijksbestuurder²⁾, oud en vervallen, steunende op een tweetal anderen, en daarna het hoofd der prinsen. Achter deze lopen, tandakkend³⁾ en zwaaiend met vreemdsoortige muziekinstrumenten, enige oude vrouwen, dan wat volgelingen die de sieraden⁴⁾, in lange kisten verpakt, dragen, en dan weer een hele stoet Boniërs. De muziek zet het *Wilhelmus* in, en, als de stoet onder het afdak der vorstelijke woning komt, speelt zij het *Wien Neerlands Bloed*⁵⁾. Het is een uniek moment: de Boniërs, dragende de symbolen van hun eeuwenoud bestuur, hun volksbestaan, naar de overwinnaar, tussen de bajonetten van onze troepen.

noot 1 Wadjo was een naam voor de provincie Zuid-Celebes.

noot 2 De Rijksbestuurder bestuurde namens de Bonische vorst het rijk.

noot 3 Tandak is een soort Indonesische dans.

noot 4 Dit zijn de rijkssieraden, ceremoniële voorwerpen van de Boniërs.

noot 5 Dit is het Nederlandse volkslied op dat moment.

bron 11

Willy Bendorf is van 1935 tot 1945 *Ortsgruppenleiter*, groepsleider van de plaatselijke NSDAP in het West-Duitse dorp Quickborn. In 1947 verzamelen de geallieerden verschillende getuigenissen over hem. Hieronder staan twee van die getuigenissen:

Getuigenis 1:

Een inwoner van Quickborn rapporteert:

Alle personen die niets met de NSDAP te maken wilden hebben, zoals ik, waren voor hem tweederangs mensen. Dat had vooral tot gevolg dat hij alle mensen die niet bij de partij hoorden liet oproepen voor de *Wehrmacht*¹⁾. Alle partijleden werden door hem uit de wind gehouden als het ging om de dienstplicht. Ook in andere gevallen konden zij rekenen op zijn hulp en bijstand. Ik ben persoonlijk door hem beledigd en geslagen. Dit voorval vond plaats op 27 juni 1942 in Schmidts Gasthof in Quickborn. Op deze dag zat ik met andere inwoners uit Quickborn aan tafel bier te drinken. Twee tafels verderop zat Bendorf. Toen ik de bar wilde verlaten liep B. in dronken toestand op me af en zei: "Jij Jodenlummel, rotvent" en meer van dat soort dingen! Tegelijkertijd gaf hij me zonder reden twee oorvijgen.

Getuigenis 2:

Een groep dorpsgenoten uit Quickborn rapporteert:

De heer Willy Bendorf, Quickborn, Marktstr. was zoals we weten, lokale groepsleider van de voormalige NSDAP. Voor zover we het kunnen inschatten, heeft de heer Bendorf zijn werk nooit gebruikt om iemand onrecht aan te doen. Wij geloven dat hij juist probeerde op een ordelijke en fatsoenlijke manier iedereen te helpen die zijn hulp zocht. We hebben nooit gehoord dat hij om politieke redenen iemand aan de kaak stelde of anderen kwaad deed.

noot 1 het Duitse leger

bron 12

In 1962 publiceert de Amerikaanse krant *The Hartford Times* deze tekening van Valtman. De titel is *Met bezorgdheid bekijken*:

Toelichting:

Op het bord staat 'Bouwplaats van de Europese Economische Gemeenschap (EEG)'.

De man stelt Chroesjtsjov voor, de leider van de Sovjet-Unie.

De hond stelt Ulbricht voor.

bron 13

In december 1970 tekent Brandt het 'Verdrag van Warschau' met Polen. Hij spreekt vanuit de Poolse hoofdstad via de televisie zijn West-Duitse landgenoten toe:

Groot leed trof ons volk, vooral onze Oost-Duitse landgenoten. (...) degenen die hun geboortegrond hebben moeten verlaten, hebben de bitterste prijs voor de oorlog betaald. Ik wil van spookverhalen niets weten, niet van Duitse en ook niet van Poolse: de geschiedenis van de Duitse oostelijke gebieden kan niet willekeurig worden herschreven. Onze Poolse gesprekspartners weten wat ik aan hen ook in hun eigen land nog eens met alle duidelijkheid zou willen zeggen: dit verdrag betekent niet dat wij onrecht erkennen of gewelddadigheden rechtvaardigen. Het betekent niet dat wij verdrijvingen achteraf wettigen.

bron 14

In de tweede helft van de twintigste eeuw verschijnt in het tijdschrift *Moeder-Vrouwenpost; praktisch tijdschrift voor de vrouw in het gezin* een artikel over scooters. Een fragment hieruit:

De scooter heeft de vrouw geheel op het niveau van de man gebracht. Zij kwam nu ook in de wereld van de machine, die tot voor kort alleen aan hem behoorde. Het moesten scooters zijn, die de mannen dit eigen terrein kwijt deden raken; machines, waarbij de dames hun vrouwelijkheid allerm minst hebben verloren. (...) Het vehikel wordt even hard vertroeteld als zij zorg besteden aan hun eigen make-up.